

Videre delegation af sygeplejeindsatser til hjemmeplejen

Sygeplejens ansvar og opgaver¹

Instruksen beskriver det faglige ansvar, dokumentation, bestilling og opfølgning, som sygeplejen har ved videre delegerede sygeplejeindsatser. Videre delegation kan ske internt i Helhedsplejen eller ved videre delegation af indsatser til private leverandører af hjemmepleje.

Målgruppe

Sygeplejersker og SOSU-assistenten samt planlæggere i Gribskov Kommunes Helhedspleje. Desuden: Medarbejdere, der udfører videre delegerede sygeplejeindsatser.

Formål

- At sikre, at alle videre delegerede indsatser er korrekt dokumenteret og bestilt, så det er tydeligt for hjemmeplejens medarbejdere, hvordan de skal udføre de konkrete opgaver i hvert enkelt tilfælde, samt at sygeplejens opfølgning sker systematisk og planlægges.

Videre delegation

- Videre delegeringen kan være generel eller borgerspecifik:
 - **Generel videre delegation:**
 - Ved intern generel videre delegation, sikres det at de medarbejdere, der udfører de videre delegerede indsatser, mestrer denne.
 - Ved generel videre delegering til private leverandører, er det den enkelte leverandørs ansvar at sikre, at de medarbejdere, der udfører den videre delegerede indsats mestrer denne.
 - **Borgerspecifik videre delegation:**
 - Ved intern borgerspecifik videre delegering, sikres det at de medarbejdere, der udfører den borgerspecifikke videre delegeringen, mestrer denne på baggrund af teoretisk undervisning og situeret læring.
 - Ved borgerspecifik videre delegering til private leverandører, er det Helhedsplejens ansvar at sikre, at de medarbejdere, der udfører de videre delegerede indsatser, mestrer disse på baggrund af teoretisk undervisning og situeret læring af Helhedsplejen.
 - Det er den private leverandørs ansvar at sikre, at medarbejdere, der varetager en borgerspecifik videre delegation, hyppigt har lejlighed til at udføre opgaverne, så det på denne måde sikres, at de kompetencer, der kræves for at udføre de konkrete opgaver, vedligeholdes.
- Når SOSU-hjælper og medarbejdere uden sundhedsfaglig baggrund udfører videre delegerede indsatser/borgerspecifikke indsatser, handler de inden for rammerne af Sundhedsloven og må kun udføre indsatsen selvstændigt efter teoretisk og situeret oplæring, og når en autoriseret sundhedsperson har vurderet, at medarbejderen mestrer den konkrete indsats.
- Det autoriserede personale i Helhedsplejen bibeholder ansvaret for indsatsen, herunder opfølgning.

- Den private leverandør har ansvar for at advisere Helhedsplejen, hvis der observeres ændringer i borgers tilstand.
- Det er den enkelte medarbejders ansvar at frasige sig opgaven, hvis medarbejderen ikke længere mestre denne.

Sygeplejen vurderer om indsatsen kan videredelegeres

Der tages stilling til, om borgers tilstand er så stabil, at den konkrete opgave kan varetages af en ikke-autoriseret sundhedsperson. Det er en forudsætning, at:

- Borger er triageret grøn.
- Den konkrete sygeplejefaglige indsats og behandling vurderes at være varig og ikke skulle ændres inden for de nærmeste måneder.
- Det er afklaret, om der er indsatser borger eller pårørende selv ville kunne varetage efter oplæring og det vurderes, at der ikke er potentiale for yderligere udvikling i den henseende.
- Der er taget stilling til, om øvrige kriterier for at videredelegere indsatsen, er opfyldt.
 - Er borgers tilstand stabil?
 - Kan den konkrete opgave videredelegeres?
 - Er det fagligt forsvarligt – eller er borgers tilstand så kompleks, at der er behov for tæt opfølgning af sygeplejerske eller SOSU-assistent.
- For borgere, der har været indlagt, kan indsatsen ikke genoptages som videredelegeret, før en autoriseret sundhedsperson, konkret har vurderet, at borger fortsat er i målgruppen for videredelegerede sygeplejeindsatser.
- Hvis borgeren får medicin i form af flere forskellige administrationsmåder, kan denne ikke videredelegeres. Eksempel: En borger får både insulin og tabletter. Injektioner kan ikke videredelegeres og derfor videredelegeres tabletterne heller ikke.

Indsatser der kan videredelegeres

Generel videredelegation

- Administration af dispenseret, peroral medicin samt ikke dispenseret laksantia til peroral brug
 - **Undtagelser hvis der er tale om:**
 - Methotrexat
 - Medicin, der trappes op eller ned.
- Kompressionsstrømper.
- Øjendrypning.
 - **Undtagelser hvis der er tale om:**
 - At borger behandles med antibiotika
 - At borger er ny opereret.

Ved operation for grå stær, kan øjendrypning videredelegeres efter en uge, hvis det postoperative forløb er ukompliceret

Borgerspecifik videredelegation

I enkelte tilfælde kan en indsats borgerspecifikt videredelegeres. Borgerspecifikt videredelegerede indsatser anvendes kun i de tilfælde, hvor det af hensyn til borger vurderes nødvendigt at begrænse antallet af medarbejdere i hjemmet. Det drejer sig typisk om svært hukommelsessvækkede borgere eller borgere, der på grund af psykiatriske lidelser, kun kan samarbejde med kendte medarbejdere. Desuden omfatter målgruppen borgere med svære fysiske handicaps, hvis behov for hjælp betyder, at der i mange af døgnets timer er hjælpere til stede i hjemmet.

- Dette forudsætter at en autoriseret sundhedsperson fra Helhedsplejen har vurderet at:
 - Borgers helbredstilstand er stabil
 - Det er fagligt forsvarligt at videredelegere indsatsen.

Gribskov Helhedspleje er ansvarlig for:

- Medarbejderen har modtaget teoretisk undervisning og situeret oplæring ved autoriseret sundhedspersonale fra Helhedsplejen.
- At der altid foreligger en borgerspecifik delegation i hvert enkelt tilfælde. I praksis skal der i personalemappen skriftligt foreligge et kompetenceskema, hvori det fremgår hvilken opgave, der er borgerspecifikt videredelegeret samt hvilken borger det handler om.

De private leverandører er ansvarlige for:

- At henvende sig til Helhedsplejen hvis deres ansatte ikke længere mestrer opgaven, eller hvis der behov for, at nyt personale oplæres
- At kontakte Helhedsplejen hurtigst muligt, hvis der undtagelsesvis ikke er medarbejdere i fremmøde, der kan varetage den aftalte opgave

Dokumentation

- Den relevante tilstand opdateres, dvs.
 - "Faglige notat"
 - "Niveau" (skal være 3 for at indsatsen kan videredelegeres)
- Ved generel videredelegering, bestilles VD-indsatsen og den konkrete leverandør vælges: Helhedsplejen eller privat leverandør. Den oprindelige indsats bibeholdes.
- Ved borgerspecifikke videredelegering, bestilles indsatsen *VD-borgerspecifik* og den konkrete leverandør vælges: Helhedsplejen eller privat leverandør. Den oprindelige indsats bibeholdes.
- Der oprettes en specifik "*Handlingsanvisning*" til hjemmeplejen og den eksisterende handlingsanvisning opdateres, så det fremgår, at dele af opgaven er videredelegeret.
- "*Indsatsmål*" justeres ved behov.
- "*Handlingsanvisningen*" skal indeholde
 - *Hvem*: Klar beskrivelse af, at ikke-autoriseret sundhedspersonale kan varetage opgaven. Ved borgerspecifik videredelegering skrives i handlingsanvisningen, hvilke medarbejder der kan varetage opgaven – brugernavn/initialer kan evt. anvendes
 - *Hvad*: Præcis angivelse af opgaven. F.eks. hvor medicinen opbevares, om medicinen skal ses indtaget eller om der udleveres æske til hele dagen.
 - *Hvor tit*: F.eks. dagligt eller 2 gange dagligt.
 - Hvem der skal kontaktes ved bekymringer eller uventede observationer
 - At borger samtykker til handleanvisningen

Opfølgning

Hvornår opfølgning skal finde sted, er en sygeplejefaglig vurdering, der foretages af den autoriserede medarbejder, der videredelegerer indsatsen.

- Der oprettes en opgave på tilstanden, så opfølgning sikres inden for maksimalt 6 mdr. og det beskrives heri hvordan der skal følges op. Opfølgning sker altid ved besøg i hjemmet.
- Hjemmeplejen er forpligtiget til at kontakte Helhedsplejen ved ændringer i borgerens tilstand.
- Ved videredelegering af medicinadministration følges der konsekvent op ifbm. medicindispensering: Evt. bivirkninger og effekt af medicin (obs. særligt smertestillende, laksantia, præparater med effekt på depression og angst tilstande). Det kontrolleres desuden, at der er signeret for medicingivning i Nexus.
- Ved videredelegering af medicinadministration fra dosisrulle, oprettes en opgave hver 6mdr., hvor der følges op på følgende: Evt. bivirkninger og effekt af medicin (obs. særligt smertestillende, laksantia, præparater med effekt på depression og angst tilstande). Det kontrolleres desuden, at der er signeret for medicingivning i Nexus.
- Tjekliste til opfølgningen
 - "Fagligt notat" opdateres – hvis tilstanden er uændret, skal dato blot ændres.
 - "Handlingsanvisning" justeres ved behov og leverandør adviseres om ændringer.
 - Der planlægges ny opfølgningsdato via opgave i Nexus.

Bestilling af indsatsen

- VD-indsatser bestilles inden kl. 14, hvis der skal startes op den følgende dag. Der bestilles kun VD-indsatser på hverdage, da videredelegering aldrig kan være "akut".
- Ved bestilling anvendes "Bestillingsnotatet" (Eksempelvis: Første besøg ved hjemmeplejen d. 24.5 morgen). Øvrige oplysninger bør fremgå af den relevante *tilstand* og *handlingsanvisning*.
- VD-Indsatsen bestilles hos den relevante leverandør – der sættes IKKE slutdato på indsatsen
 - VD-indsatsen relateres til tilstanden
 - VD-indsatsen relateres til den handlingsanvisning, der gælder for hjemmeplejen
- Der sendes avis/opgave til planlægger med besked om, at sygeplejens besøg kan stoppes, når det fremgår af borgerkalender, at hjemmeplejen har planlagt den bestilte indsats.
- Ved borgerspecifik videredelegation, kan indsatsen først videredelegeres når alle medarbejdere der skal udføre den borgerspecifikke videredelegation er oplært og når det udfyldte kompetenceskema ligger i medarbejdernes personalesag.

VD-indsatsen sættes på pause

- Helhedsplejen sætter VD-indsatsen på pause, hvis den sygeplejefaglige indsats i en kort periode skal varetages af sygeplejen – f.eks. efter udskrivning fra hospital. Dette gælder for både generel videredelegation og borgerspecifik videredelegation.
- *Handlingsanvisningen* for VD-indsatsen inaktiveres og en *handlingsanvisning* for sygeplejen aktiveres.
- VD-indsatsen genoptages, når borger er stabil. For opstart gælder samme frister som ved den første bestilling af VD-indsatsen.

VD-indsats afsluttes

- Tilstanden opdateres
 - *Fagligt notat*
 - *Niveau*
- *Indsatsmål* og *handlingsanvisning* opdateres. *Handlingsanvisningen* for hjemmeplejen gøres inaktiv.
- VD-indsatsen afsluttes

- Hvis borger ikke har hjemmeplejeindsatser eller andre VD-indsatser hos leverandøren afsluttes organisationstilknytningen, dato sættes til afslutning efter den sidste dag i den efterfølgende måned.

Referencer og nyttige link

- VEJ nr 9019 af 15/01/2013 Vejledning om sygeplejefaglige optegnelser
- VEJ nr 115 af 11/12/2009 Vejledning om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp (delegation af forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed)
- VEJ nr 9001 af 20/11/2000 Vejledning om udfærdigelse af instrukser
- Gribskov Kommune: "Sygeplejeinstrukser og delegation"
- Gribskov Kommune "Servicebeskrivelse for hjemmesygeplejen. Del 1 og 2"
- Vejledninger i FSIII/Nexus, f.eks. bestilling af indsatser: www.vejledninger.gribskov.dk

Instruksen er udarbejdet af:	Ansvarlig for instruksen:	Godkendt af:
Gitte Widmer Sygeplejefaglig leder	Gitte Widmer Sygeplejefaglig leder	Gitte Widmer Sygeplejefaglig leder
Faglige koordinatore i HHP		Faglige koordinatore i HHP
Revisionsdato: 23.1.2024	Næste revision: Januar 2026	